ASIANTUNTIJALAUSUNTO

vanhempi neuvonantaja Reijo Aarnio

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto

Sitra

Helsinki, 13.10. 2025

EDUSKUNTA

Talousvaliokunta

Asia: **HE 128/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n data-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi**

Lausunnonantaja:

Sitra

Pyydettynä lausuntona esitän;

Esitys koskee ehdotettua datan hallinnasta ja jakamisen valvonnasta annettavaa lakia. Samalla esitetään muutettavaksi myös sakon täytäntöönpanosta annettua lakia, sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia. Esityksen tavoitteena on toimeenpanna joulukuussa 2023 annettu EU:n data-asetus, joka on merkittävä osa Euroopan komission datastrategian toimenpiteitä.

Yleistä

Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on perustellusti valittu säätämismalliksi uuden lain säätäminen aiemmin voimaantulleiden kysymykseen tulevien lakien muuttamisen sijasta.

Käsitykseni on, että esitetty laki on välttämätön EU:n data-asetuksesta johtuen ja että valittu malli on perusteltu.

Arvioni on, että koko laaja EU:n datastrategian johdosta annettu lainsäädäntö muodostaa hyvin suuren ja osin epäselvän kokonaisuuden, jonka kohdalla selkiyttäminen on perusteltua.

Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys on huomattavan pitkä ja perusteellinen. Siinä on käsitelty laajasti EU:n data-asetuksesta tulevat vaatimukset kansalliselle laille. Siinä otetaan myös erinomaisesti huomioon esitykseen sen lausuntokierroksella tehdyt huomautukset, lainsäädännön arviointineuvoston ohjaus ja oikeuskanslerin lausunto.

Toimivaltaiset viranomaiset

Esityksessä nimettäisiin toimivaltaiset viranomaiset ja niille tulevat toimivaltuudet toteuttaa niille ehdotetusta laista aiheutuvia tehtäviä.

Hallituksen esitys on näiltä osin hyvin perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Se tulee kuitenkin mitä ilmeisimmin haastamaan viranomaisten resurssit, joiden riittävyys on tärkeää varmistaa.

Liitännäislait

Esityksessä ehdotetaan nykyisin sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa olevia eräitä tähän liittyviä pykäliä ja niiden siirtämistä nyt käsiteltävänä olevaan lakiehdotuksessa tarkoitettuun uuteen lakiin.

Esitys on perusteltu ja tarkoituksenmukainen.

Muilta ehdotettuihin liitännäislakeihin liittyviltä osiltaan ei ole lausuttavaa.

Esitys

Kuten esityksessä ilmenee, on laki tärkeä osa EU:n laajaa datastrategiaa. Lain implementoinnissa onnistuminen on keskeisessä asemassa sen talouselämän kehittämisen ja innovaatiotoiminnan edistämisen yhteydessä. Vaikka EU:n komissio seuraa data-asetuksen vaikutuksia pidän perusteltuna, että eduskunta edellyttäisi myös kansallisesti kattavaa datalainsäännön seurantaa ja jälkikäteistä vaikutusten arviointia. Korostan myös kattavan tiedottamisen tärkeyttä.

Sitralla ei ole muuta lausuttavaa.